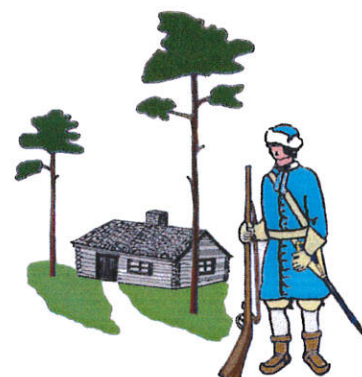

Boden-ANAN

medlemsblad för

Boden
Överluleå
ForskarFörening

Nr 3

Årgång 18

Augusti 2009

Bilder från Falköpings riksstämma

I Frejahallen var det många föreningar som ställde ut och sålde sina produkter.

Ordf. för Falbygdens Släktforskarförening Pia Wallengren vid mikrofonen, bakom står SSF ordf Barbro Stålheim, invigare kommundirektör Christina Josefsson (i röd klänning) och generalen för släktforskarlagarna Ted Rosvall.

Innehåll

- s.2 Föreningsinformation
Ordförande har ordet
- s.3 Nytt i BÖFF:s bibliotek, Släktforska vidare - före 1686, Studiecirklar m.m. Korsordskonstruktör efterlyses, Renskrivning, Återställare, Nya mikro-kort, Ett egendomligt äktenskapsförbud
- s.4 Gransjö, del 2
Leif Larsson
- s.7 Rättelse, Räkningen
- s.8 BÖFF:s medlemsresa
- s.10 På birkarlarnas tid
- s.11 Dörren
- S.12 Norrbottensbor i Amerika, Almska skolan
- s.13 Antavla för Nils Oscar Alm
Eila Fredriksson
- s.14 Rapport från medlemsmötet, Rapport från riksstämman
- s.15 Nya medlemmar, Adressändringar, Grattis, Tack

Styrelse och övriga funktionärer för Boden Överluleå ForskarFörening

*medlem i Sveriges Släktforskarförbund

Föreningens adress: Boden Överluleå ForskarFörening Idrottsgatan 2 D, 961 64 BODEN

Plusgiro: 1 57 58 - 6

Tel till forskarrummet i Råbäcksgården: 0921 - 504 13, e-post: boff.boden@spray.se

Ordförande	Björn Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: bjorn.fredriksson@egonet.se			
V.ordförande	Tomas Johansson	Herkulesgatan 1 E	961 61	Boden	tel 0021 - 21 14 33
Sekreterare	Eivor Lind	Björknäsvägen 1 A	961 64	Boden	tel 0921 - 550 28
Kassör	Ulla-Britta Järnberg	Björkgatan 5	961 67	Boden	tel 0921 - 504 10
Ledamot	Lars Berg	Kusön 228	961 98	Boden	tel 0921 - 501 39
Styrelsesuppleanter	Berthill Munkestam	Rubinvägen 16	961 46	Boden	tel 0921 - 654 45
	Barbro Forsberg	Antilopvägen 11	961 68	Boden	tel 0921 - 196 15
Valberedning	Anna-Maria Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Ingmar Åkerstrand	S Bredåker 57	961 95	Boden	tel 0921 - 47 01 65
	Kåre Andersson	Alträsk 62	961 95	Boden	tel 0921 - 48 11 17
Revisorer	Carl-Lennart Persson	Karetvägen 24	961 42	Boden	tel 0921 - 533 33
	Anna Wedén	Strandplan 21	961 34	Boden	tel 070 - 341 30 31
Revisorsuppleanter	Catharina Källström	Drottninggatan 16 B	961 35	Boden	tel 0921 - 102 63
	Rickard Pahlsson	Kungsgatan 17	961 61	Boden	tel 0921 - 158 83

Redaktion för medlemsbladet:

Ansvarig utgivare:	Eila Fredriksson	Nipvägen 18	961 44	Boden	tel 0921 - 653 15
		e-post: eila.fredriksson@egonet.se			
	Agneta Silversparf	Garnisonsgatan 55	961 36	Boden	tel 0921 - 512 93
		e-post: agneta.silversparf@bredband.net			

Bildansvarig Vakant

MEDLEMSAVGIFT, KODKORT och NYCKEL

Medlemsavgiften för år 2009 är 150 kronor.

Kodkort till ytterdörren och nyckel till kammaren finns att köpa i Råbäcksgården. Kodkort kostar 50 kronor och nyckel 100 kronor. För att köpa dessa fordras att du är medlem i föreningen. Kortet ger tillträde till lokalerna från kl. 07.00 till kl. 21.00 alla dagar i veckan. Nyckeln ger tillträde till kammaren, där vi förvarar våra samlingar.

Ta kontakt med någon i styrelsen om du är intresserad.

ADRESSÄNDRING

Om du ändrat adress, var vänlig meddela föreningen din nya. Vi får inte adressändringar från något register.

PLANERAD UTGIVNING

Boden-ANAN planeras komma ut:

vecka 44 - manusstopp 18 oktober 2009

vecka 7 - manusstopp 31 januari 2010

Ordförande har ordet

Nu har skördedagarna i Boden varit och den första höstmånaden är här. Sommaren här i Norrbotten har varit ljuvlig!

Nu är det tid för att fortsätta med släktforskningen igen efter sommaruppehållet.

I förra numret av Boden-ANAN väddade jag om pryglar till våra två loppmarknader och det har verkligen kommit in många fina saker. Tack för detta! Loppmarknaden innebär självklart en mängd arbete med allt som hör till, men med ett starkt arbetslag så går det bra. Jag vill ge en extra stor eloge till Berthill och Laila Munkestam, Svante och Margareta Näs-lund, Barbro Forsberg, Sigge Holmbom och Eila Fredriksson som alltid ställer upp. Jag vill också passa på att tacka Torbjörn Henriksson för hans medverkan i resegruppen, och jag hoppas att det inte var sista gången han ställde upp.

I år, såväl som tidigare somrar, har vi haft besök av amerikaner och normän, som har kommit till oss på jakt efter sina rötter, och fler blir de för varje år som går. Jag måste säga att

det är något speciellt, som exempel när vi tog emot Bjarne Lillegård från Trondheim i Norge och visade honom Heden nr 12, där hans tipolderfar en gång som liten pojke sprungit barfota på gårdstunet, och där Bjarne nu själv stod.

På ordförandekonferensen, den 21 augusti i Falköping, deltog 81 representanter av totalt 164 föreningar som är medlemmar i Sveriges Släktforskarförbund. Detta tycker jag är relativt bra, eftersom vi bor i ett långt land, och det blir då rätt dyrt för många.

Förbundskassören redovisade och kommenterade ekonomin för 2009 - 2011. Styrelseledamoten Björn Jönsson berättade om förbundets IT-satsning, samt presenterade den nyanställda webbmasteren Niclas Åhlberg. Christer Leopold, från Voluntarius - Ideella Strategier, föreläste om medlemsnytta, medlemsvård och medlemsvärning. Efter denna föreläsning var det gruppdiskussioner på just ämnet.

Under de tre dagar som Falköping hade sina stämmodagar, var inte en enda regnfri, men i övrigt fungerade det väldigt bra.

Björnvål

Nytt i BÖFF:s bibliotek

Affairen vid Ratan
 Bodellisterna och den stora skolstriden
 Börja släktforska - genvägar till din släkts historia
 De hafva aldrig swikit, eller för egen dehl tappadt
 Emigrantforskning
 Friluftsmuséet Gammelstad
 Glimtar från Edeforsbygden 2009
 Jämtön - Ön på fastlandet
 Karoliner
 Klasatorpet Långasjö fs
 Kungliga Österbottens reg. under Karl XII:s tid
 Livet i Kalix
 Luleå i lågor
 Norrlands nation i Uppsala 1929 - 1937
 Oknytt nr 1 - 2, år 2009
 Pitebygdens historia
 Pro Memorias årsbok 2009
 Rolfs by, En by i Nederkalix
 Rånön en kulturbygd i Norrbottens skärgård
 Skelleftebygdens historia, del 4
 Släktforskarna och Krigsarkivet
 Släktforskarnas årsbok 2009
 Sundom berättar - Jubileumsbok 500 år
 Svenska slagfält
 Tornedals historia, del I och IX
 Vallonerna
 Västerbotten, spridda år och nr

CD-skiva "100 finska kartor i Krigsarkivet"
 CD-skiva "Kyrkstugor"

Släktforska vidare - före 1686

Nu är det sista chansen för Er som vill gå kursen "Släktforska vidare!" Det finns några platser kvar, och först till kvarn gäller. Det blir sju - åtta studietillfällen och kursen startar onsdagen den 7 oktober kl 18.30. Max 8 deltagare.

För mer information ring Berthill Munkestam tel 0921 - 654 45. Anmälan görs till honom eller till Björn Fredriksson tel 0921 - 653 15.

Studiecirklar

Vi vet i nuläget inte hur det blir med alla kurser, studiecirklar och övrig verksamhet som kommer att bedrivas i Råbäcksgården denna höst, men gör det till en vana att kolla schemat som sitter på anslagstavlan. Alla är välkomna även då, om det finns plats, men det kan ju bli störande.

Korsordskonstruktör efterlyses

Vi har i många år haft två korsord i sista numret för året i Boden-ANAN, men nu har den ena konstruktören slutat, så vi behöver en ny.

"Vaxkakan" kommer vi fortsättningsvis att ha med! Oavsett var du bor i landet, kan du hjälpa till med detta!

Belöningen blir redaktionens, läsarnas och lösarnas glädje och tacksamhet!

Sänd till: Eila Fredriksson Nipvägen 18, 961 44 Boden eller eila.fredriksson@egonet.se

Renskrivning

Vi har för avsikt att fortsätta med renskrivning av Bodens kommuns födda från 1931 och vigda från 1934 och framåt. Döda är klara fram t.o.m. år 1946.

Anmäl dig till ett meningsfullt föreningsarbete till ordföranden eller redaktören!

Återställare

Om intresse föreligger drar vi igång en ny omgång återställare, när vi har 6 - 8 anmälningar.

Återställaren är till för Dig som kommit av Dig med forskningen. Har Du kört fast? Tycker Du att Du glömt bort hur man går tillväga? Har Du kommit till nya frågeställningar? osv. osv. Då är troligen det här något för Dig. Återställaren är tre gånger tre lektionstimmar, onsdagkvällar 18.30 - 21.00.

Du anmäler Dig till Björn 0921 - 653 15.

Nya mikrokort

Jokkmokk	födda (C-kort)	1868 - 1938
Töre	förs.böcker	1920 - 1938
Överluleå	flyttlängder	1921 - 1938
Överluleå	- " -	1929 - 1938

Ett egendomligt äktenskapsförbund

Avkunnades i Råneå kyrka, här i länet, den 17 maj. För 2 år sedan var den blivande bruden förlovad med en ung man och flyttade därför till hans och svärföräldrarnas hem. Emellertid insjuknade fästmannen strax därpå och dog innan vigseln hunnit ske. Som även svärmodern hade klen hälsa, stannade flickan dock tills vidare kvar för att hjälpa de gamle. I föl dog så gumman, och för att trösta sig över den dubbla sorgen har de efterlevande - f.d. tilltänkta svärfar och svärdotter - numera beslutat att knyta hymens band med varandra. Hon är 20 och han 50 år.

Norrbottens-Kuriren 18850612

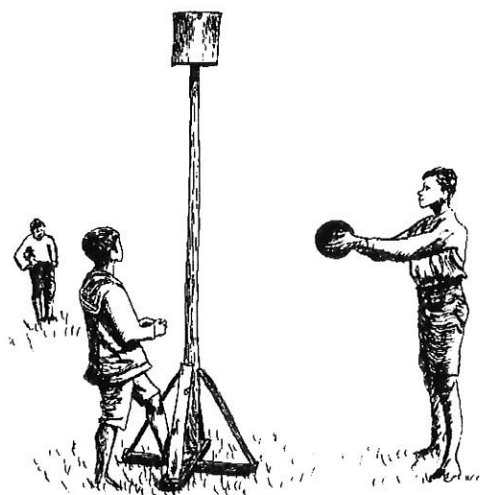
GRANSJÖ

av Leif Larsson Luleå, del 2

De första åren hyrde man in sig i det nybyggda koloniatet hos N A Nyström, som avstod en stor del av sitt hus. Familjens elva personer fick tränga ihop sig i köket plus en kammare. Sedan blev den nya stora skolan klar intill järnvägsstationen från 1923/1924. Elevantalet var stort. Höstterminen 1923 fanns 42 elever i skolan, vårterminen 1924 var de 45 stycken. Flest skolbarn var det 1928-1932. Då fanns det över 50 elever i de två klassrummen. Som mest var det 57 elever i Gransjöskolan 1929-1930.

Trots att skolhuset var alldeles nytt, saknades mycket, som vi idag tycker är självklara saker. Det fanns ingen matbeshisningslokal, ingen gymnastiklokal, inget skolbibliotek och ingen slöjdlokal. Toaletterna var torrdass ute på gården. Vedbod fanns i samma byggnad och där bedrevs också träslöjden i ena änden av huset.

Då eleverna skulle ha gymnastik sköts bänkarna åt sidan, så att det blev fritt i mitten. Balansgång övades ofta och inomhus spelades också korgboll. Det är en svensk skolvariant av basketboll, anpassad till de mycket små lokaler som fanns på den svenska landsbygden. Bollen kastades mellan varandra i ett lag och när någon trodde att han/hon kunde få bollen i mål, ropade hon "Målkast!" och då fick hon försöka kasta utan att bli hindrad av någon. I Gransjö fanns bara en ställning för korgboll. Man kunde naturligtvis spela korgboll också ute på gården, men det förekom inte. Långboll och brännboll spelades ofta. Flickorna hoppade hage och kastade med en liten boll mot en vägg. Fotboll förekom också. På vintern var det "Herre på täppan" och att bygga snögrottor.

Undervisning i B-form krävde mycket planering av lärarna och ett stort ansvar lades på eleverna, dels att hjälpa varandra, dels att göra sina läxor. Både Sonja och Margit minns att det var mest läxor till måndagar.

Ofta psalmverser och annat i kristendomsämnet, men också geografi. Det senare var det ämne som Sonja tyckte bäst om, sämst var räkning men jobbigast var ändå uppsatsskrivning. "Jag hade så dålig fantasi." Margit tyckte att räkning var det lättaste och roligaste ämnet tillsammans med rättstavning och hon fick ofta hjälpa yngre elever med räkning under lektionerna, då Johan Öberg inte hann med alla. Margit hade en dröm om att få bli lärarinna. Utöver att hjälpa sin lärare på lektionerna med räkning, var det en lek som kom närmast. Den hette "Bollskolan" och gick till så att en flicka stod framför de andra, som stod på rad. Flickan framför kallades "läraren" och det var ofta Margit. Hon kastade bollen i tur och ordning till de andra, som skulle ta lyra och kasta tillbaka bollen. Den som inte kunde ta lyra fick ställa sig vid sidan om, tills det bara var två kvar, lärare och en till.

*

Stationen

Järnvägsstationen i Gransjö var den punkt som byn byggdes kring. Då Sonja och Margit tillsammans med föräldrarna flyttade in i det nya betjäningshuset, var det som att komma till en ny värld. I Spännajokk utanför Gällivare fanns bara en banvaktsstuga. Någon annan förbindelse med Spännajokk än järnvägen fanns inte. Till Gällivare som var närmaste bebodda plats var det cirka 4 kilometer. I Gransjö var det en sjudande verksamhet. Skolan och andra hus byggdes. Väg bröts. Det fanns affärer och fram för allt, det fanns många grannar, till och med i samma hus, och massor av barn. Särskilt det sistnämnda glädde barnen Sonja och Margit. På stationsområdet bodde 8 familjer. Lagerberg och Pettersson i trafikavdelningens hus, Petrus Lindström i stationens lägenhet, och i ledningsavdelningens hus Hägglund, Hammar, Öst och Lundberg.

Stationsföreståndaren (stinsen) (1926-1934) hette Axel Ivan Lagerberg, hans fru Elin Sofia (Öhman) och de hade inte mindre än 11 barn födda 1906 till 1926. Den yngsta döptes till Elva Gunvor. Lagerberg kom liksom Manne Lundberg närmast från Gällivare till Gransjö. Han var från Kungsholmen i Stockholm, frun från Överluleå. Stationskarlen hette Johan Oskar Pettersson.

I själva stationshuset fanns en lägenhet för banvakten Petrus Lindström. Varma sommarveckor sov familjen uppe i en lite primitivare och mindre vindsvåning dit man kom via en trappa på utsidan av stationsbyggnaden.

Stationen fotograferad mot söder (mot Ljuså) ungefär 1 maj år 1996. Vid björkarna stod de s.k betjäningshusen, där SONJA och MARGIT och deras familj bodde. 1996 vandrade renar över spåren.

Utöver de som bodde på stationsområdet hade Gran-sjöborna en hel del kontakter med de närmaste banvakterna. Söderut mot Ljuså fanns Jacksbergstugan (Erik Alfred Almqvist), Hästbergstuga (Erik Johan Ullberg) och närmast Ljuså Stadskölen (Emil August Johansson).

Bort mot Sandträsk fanns Granbergstugan med den legendariske banvakten Helmer Isaksson. Han kallades "Greven" ("Greven av Granberget"). Magerlagda människor fanns det gott om i trakten, men greven var inte mager. Snarast utstrålade hans kroppshydda pondus.

En dotter till "Greven" hette Ida. Hon var en mycket duktig sömmerska och hon hade gått speciell sömmerskeutbildning. Hon blev ofta anlitad särskilt för lite mer komplicerade och finare kläder. Manne ville gärna att Sonja och Margit skulle ha bra kläder. Av Ida beställde han en nationaldräkt till var och en. Dräkterna blev färdiga, men inte i tid - till fotograferingen. En fotograf kom och han lovade att han kunde ordna så att när bilden blev klar så skulle klänningarna se ut som nationaldräkter. Men någon sådan bild blev aldrig klar.

Alla barn fick naturligtvis hjälpa till hemma med sådant de kunde, bära in ved och vatten och bära ut slaskhinken. Inne skulle diskbänken som hade en zinkskiva högst upp, rengöras ordentligt varje dag. Det fick man göra med skurpulver. Rut Löfqvist åtog sig att sköta om eldningen och städningen i skolan under en kortare tid, då den som fått jobbet tyckte att det var för dåligt betalt. Det var mest Rut och Sonja som eldade på morgnarna och sedan sopade på kvällarna. Margit hjälpte också till, fastän hon gick i skolan.

Ändå fanns det tid över till lekar. Kanske Gran-sjöbarnen var lite mer gynnade än andra på så sätt att de hade många lekar att välja mellan. Familjerna och lärarna hade kommit från olika ställen i landet och kunde ge tips till barnen vad de kunde leka. Ovanligt var nog att vuxna "deltog" så som Sonjas och Margits pappa Manne Lundberg (från Ångermanland) och stinsen Lagerberg (från Stockholm). Manne Lundberg tillverkade bl.a. trärocketar till en lek som gick till så att en ganska stor ring märktes upp på marken. Där fick deltagarna fördela sig jämnt och ha en särskild plats. Man fick bara ta ett steg utanför ringen. Med trärocketen slog man en gummiboll till någon (vem som helst i ringen), som måste slå den vidare till någon annan. En gång eller kanske två fick man missa, men missade man två gånger blev man "ute" och fick titta på tills spelet kunde börja om. Till lekar hörde nog också att man under påsken ritade egna påskkort och gick runt och slängde in dem genom ytterdörren. Överallt ropade barnen "*Pelle Nyfiken i en strut, öppnar man struten så tittar han ut...*" Även hos stationskarlen Pettersson gjorde de på samma sätt, men han blev alltid lite sur och trodde att de retades med honom. Han sprang efter en liten bit och jagade dem.

Dessutom fanns en stor lekstuga på tomten till Betjäningshusen. Stationsmästaren Oskar Olsson Blid hade byggt den och Manne Lundberg hade sedan han köpt den målat stugan i rött och med vita knutar, gjort veranda och inrett med stolar och bord. Fina gardiner fanns också. Inne i lekstugan fanns dessutom ett fint dockskåp, som troligen stationsmästaren Karl Helmer Lundkvist (1924-1926) hade gjort. I alla fall var det dottern Ingrid's dockskåp och det lämnades kvar i lekstugan, då familjen flyttade.

Hanséns kafé är nog det enda hus som står kvar i närheten av stationen nu sedan stationen revs 2008. Kanske huset ännu används som sommarbostad. Ett sommarhus finns också i den rivna skolans vedbod och slöjdlokal, som renoverats.

Foto: Leif Larsson

Hanséns kafé i Gransjö, mitt emot skolan, var en betydelsefull plats för unga och gamla, kanske mest för de unga. Kaféet besöks inte ofta av Sonja och Margit, för Manne ville inte att de skulle vistas där. Nu var det så att Manne Lundberg var mycket intresserad av teknisk utveckling, kanske särskilt om det hade anknytning till det elektriska. Redan 1927 köpte han en radio från Hamréns i Harads. Man måste ha hörlurar för att kunna lyssna på radiosändningen. Senare köpte han en radio med högtalare. Flickorna Sonja och Margit kunde inte låta bli att skryta lite över att de hade en radio hemma hos sig, "Man kan till och med höra Moskvasändaren", sa de. Flera pojkar blev mycket intresserade. De gick iväg för att besöka Lundbergs i Betjäningshuset, men då de kom var Manne och Rut borta någonstans. Dörren var låst. Då ville pojkarna Bertil Pettersson (Zerpe) och Torsten Westman bjuda på kaffe hos Hanséns. Under tiden hade Manne och Rut kommit hem och saknade flickorna. Manne frågade hos Hanséns, men hon som just då skötte om kaféet, Elsa Hanséns moster, som visste att flickorna inte så gärna fick vara där, "gömde" dem i sitt privata rum, där de kunde dricka kaffet färdigt. Manne gick till Löfqvists men där var de inte heller men de var hemma då han kom tillbaka. Han var inte arg på flickorna men tyckte inte om att man ljugit för honom. Om pojkarna någonsin fick njuta av Moskvasändaren är okänt.

Ett annat nöje barn och ungdomar hade var när IOGT-logen Svalan anordnade lekar i skolan. Det var ringlekar, som också uppskattades mycket. Midsommarfirandet var också både lek och nöje. Då fick åtminstone Sonja och Margit en Pommac. Åren innan var det Tomtebrus, ett pulver, som fanns att få i plåtburkar och sedan skulle blandas ut med vatten.

Flickorna drog varje år i väg till sågen norr om byn. Bräderna var staplade så att de såg ut som höga torn. De klättrade upp på utsidan och ner på insidan och så satt de där avskilda från allt och firade midsommar. Det var tiotalet pojkar och flickor som firade midsommar på det sättet.

Resor var lättillgängliga för dem som bodde i betjäningshusen, svårare var det för andra, som inte hade järnvägsanställdas reseförmåner. Stationen var alltings centrum. Dit gick unga och gamla för att "titta på tåget", särskilt det sena kvällståget, som kom in mellan tio och halvelva på kvällen. Mycket viktiga var de två postförande tågen. Posten lämnades in på stationen, en tjänsteman sorterade och öppnade sedan luckan och läste upp vilka som fått post. Även telefonen som fanns i stationsbyggnaden var viktig. Den var en av endast fyra telefoner i hela Gran-sjöområdet, då läraren Carl Dederling tillträdde sin tjänst 1944. Han lyckades värva mer än 20 nya abonnenter.

Då Sonja och Margit konfirmerades i Edefors kyrka i Harads, gjorde de efter konfirmationshögtidligheterna en cykelresa - till Tvärberget, 3 kilometer bort, där de hade kamrater. Sommaren 1933, den sista sommaren i Gransjö för Sonja och Margit, gjorde de en längre cykelresa. Rut som gift sig med Manne var med, då hon och fem ungdomar cyklade från Gransjö till Storforsen (Piteälven). De hade ett tält för fyra personer med sig. De var sex stycken, men ändå lyckades alla få plats. Margit glömmer aldrig den cykelturen. Hon hade kortärmad klänning, solen var stark och hon brände skinnet riktigt ordentligt, så att det sved i flera dagar.

Baptisternas lägervecka utanför Sunderbyn 1931. Småskolelärarinnan Ebba Fröding var ledare. I bildens högra del syns MARGIT i vit känning damma en svart filt tillsammans med systern SONJA i mörkare kläder.

Genom fröken Fröding kom barnen i byn iväg till ett ungdomsläger anordnat av baptisterna. Det hölls i Sunderbyn och varade en hel vecka.

Sonja och Margit var förhållandevis resvana. Manne Lundberg hade två veckors semester. Den ena användes alltid till en resa med tåg till Fors i Ångermanland till Mannes föräldrahem. Från då Margit fyllt 10 år reste flickorna ensamma till Vännäs till morfar och mormor och hjälpte bl.a. till med höbärgningen, mest att trampa hö i ladorna. Att det var ett jobb tänkte de inte på. De hade roligt hela tiden.

Gransjö hade vuxit explosionsartat snabbt från början av 1920-talet och under 1930-talet. De kommunala skolmyndigheterna vägrade länge att ge bidrag till skolresor. Först i slutet av 1940-talet började skolstyrelsen se på skolresor med lite andra ögon. Tidigare hade de ansett att om barnen fick komma ut och se andra saker, så skulle de kanske vilja flytta från Gransjö.

Barnen i Carl Dederings klass hade för övrigt varit på skolresa till Skåne och till Köpenhamn, men när de kom hem till Gransjö enhälligt sagt: Det är bäst i Gransjö.

Nu berodde det knappast på skolresorna att avfolkningen började ta fart i början av 1950-talet och farten bara ökat därefter. De hus som finns kvar bland de tidigare kolonaten används som sommarbostäder.

Källor

Boken "Bodens kommun" (1980)

"Gransjö med Stadskölen" av Kristina Öhman (1996)

Muntligt berättande av systrarna Sonja Näslund (92 år i oktober -09)

och Margit Åberg (90 år i augusti -09)

e-postadress: leif.ragnvald.larsson@telia.com

Rättelse

Tyvärr så blev texten till bilderna, på sid 9 i Boden-ANAN nr 2, omblandade! Margit Åberg är den till höger och Sonja Näslund till vänster.

Räkningen

Olof Petter Johansson-Viklund, allmänt kallad Nattbergs Oll f 31/12 1835, ägare till hemmanet Nattberg och dessutom hade han affär och gästgiveri i det stora boningshuset. Dom flesta kunderna handlade på kredit, då tillgången på kontanta medel var skral. När affärerna var klara, skrev man upp skulden på papperslappar. Problemet i Nattberget var att Olof inte kunde skriva. I stället ritade han av varorna som kunden hade köpt.

En dag kom en bonde till Nattberget för att göra sig skuldfri. I affären fanns bara Olofs lagvigda hustru Anna Magdalena Olofsdotter. Hon hittade räkningen, men kunde inte tyda kråkfötterna som fanns på den. Frun bad kunden vänta en stund och sökte upp Oll för att få veta vad bonden skulle betala för. Olof tittade en stund på papperslappen och sa sedan:

-Jag ser en rund ring, och om du hittar en fyrkant i den så är det en slipsten, annars är det en ost.

Resenärerna samlade vid Storforsens hotell

BÖFF:s medlemsresa

Årets släktforskarresa gick av stapeln den 15 augusti. Temat för denna så väl planerade resa var förutom historisk även industrihistorisk. Vi startade med att färdas efter Luleälven upp till Porjus och återvände efter delar av Pite älv.

I år var det vår ordförande Björn Fredriksson, Eila Fredriksson och Torbjörn Henriksson som planlagt denna intressanta färd. Torbjörn, som bott 30 år söderut, har återvänt till sin hemstad och blivit en ivrig släktforskare, han profilerade sig perfekt också som reseorganisatör.

Det var 47 glada och förhoppningsfulla medlemmar som blev ombord på Sundströms buss och chauffören som skulle ta oss på denna historiska resa var Ingvar Nordström.

Vi började med att åka till Edefors, där Björn guidade oss i masugnsruinen och vi besökte även den gamla hamnen.

Där gav Björn en intressant och utförligt berättelse om masugnsplatsen, en masugn som aldrig blev färdig, samt om stångjärnet som tillverkades i området, berättade hur lapparna transporterade malmen från Malmberget med ren och akkja, hur man tillverkade kol för tillverkning av järn och att när Karl XIV Johan 1820 köpte området, fanns inget kol kvar, masugnen kom aldrig igång heller.

Färden gick vidare mot Laxholmen. Under färden dit gav Björn intressant information om älven, det historiska laxfisket och mycket annat. Där drack vi kaffe och Stina Elming's hembakade bullar lät oss väl smaka.

Björn berättade under färden om de tre marknadsplatserna i Edefors, om Edeforsupproret, Engelska kanalen, det viktiga laxfisket, kungarnas intresse av området och mycket annan intressant historik.

Resan fortsatte mot Jokkmokk och målet var Ajtte, ett svenskt fjäll- och samemuseum, som var mycket intressant att besöka, ett återbesök rekommenderas. Där visas utställningar av dräkter, silver, nomadliv, älven m.m. Vi fick även se en kortfilm "Renens år", vilken fångade oss alla.

Därefter fortsatte vi färden mot Porjus. Björn som är en kunnig person i mångt och mycket guidade oss historiskt efter vägen mot Porjus. T.ex. Harsprånget, ett samhälle som började byggas upp 1946 för anläggandet och driften av Harsprångets kraftstation och som 1985 revs och helt utplånats.

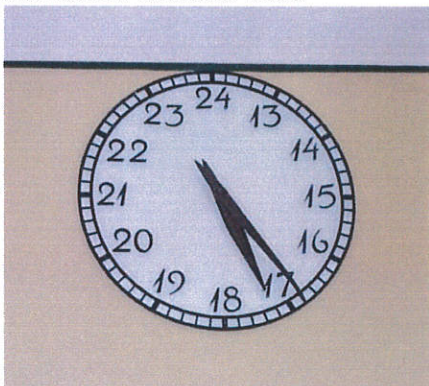

Några av deltagarna framför en generator i Porjus kraftstation

I Porjus åt vi en fantastiskt god lunch varefter vi åkte ner till Porjus gamla kraftstation, som växte fram i väglöst land under åren 1910-1915. Där guidade oss Vattenfalls egna guider och deras information var mycket intressant. Gamla kraftstationen är idag ett byggnadsminnesmärke av riksintresse och även en visningsstation. Gamla kontrollrummet och maskinsalen (50 m under jord) visades, i ursprungligt skick.

I Porjus gamla kraftstation har stiftelsen Porjus Vattenkraftcentrum ett utbildnings- och utvecklingscentrum för vattenkraftteknik på hög internationell

nivå. Centret är en unik och världsledande resurs för utbildning, forskning och utveckling, detta för att tillgodose framtida efterfrågan av effektiv och miljövänlig produktion av elektrisk kraft.

Eftermiddagsklocka i Porjus kraftstation. Foto: Eila F

Vi körde förbi det kända monumentet KRAFT, som är en 15 m hög stensulptur på 400 ton, ett monument över kraftutbyggnadsepoken i Lule älvdal, som började 1909 och avslutades närmare 80 år senare och kan betraktas som en hyllning till alla män och kvinnor som bidragit till att skapa grunden till vår välfärd.

I Porjus nya kraftstation produceras modern miljövänlig och effektiv vattenkraft-el.

Alf Wallbing - Porjus Arkivkommitté - tillika bekant till Björn, gav oss också berättelse om hur en grupp arbetar med att dokumentera historia i bild och ord, kring Porjus kraftstation och samhällsbygge. Här finns ett arkiv där foton, film och annat som dokumenterar vattenkraften och dess människor bevaras.

Därefter fortsatte resan mot Jokkmokks gamla kyrka, där vi också drack vårt eftermiddagskaffe. Torbjörn H gav oss en mycket intressant berättelse om de gamla kyrkorna som funnits i Jokkmokk, dess öden via bränder.

Den första gamla kyrkan som omnämndes uppfördes och invigdes 1607, platsen var inte denna utan i närheten av nuvarande vårdcentral mot Talvattissjön.

Den lappkyrkan vi nu besökte återuppbbyggdes efter en brand och invigdes 1976. Kollekthåvarna är tillverkade av framlidne Lars Pirak, känd konstnär i området.

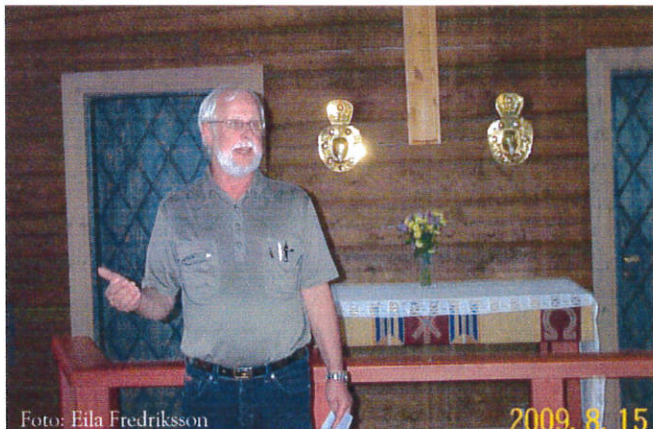

Foto: Eila Fredriksson

Torbjörn Henriksson guidar i Jokkmokks kyrka

Resan fortsatte via Pite älv ner mot Vidsel och i Gransel åt vi middag på SkogsÄlva. Även den middagen så utsökt god och man kan nog säga att planeringen av mat och fika, den var nästan nog så bra. Allt så vällmakande och trevligt på de ställen vi stannade och åt och fikade.

Foto: Carl-Lennart Persson

Middagen serverad på SkogsÄlva

Vädret var också perfekt för en sådan resa, lite regnstänk på väg mot Porjus annars underbart sensommarväder.

Sedan styrde vi färden mot Boden, gjorde ett kort uppehåll på vägen och beundrade Storforsen, dess naturliga mäktighet samt dess hotell- och turistanläggning.

Under hela bussturen blev vi informerade om historia kring älvarna och industrihistoria, vilket inte skulle rymmas på några sidor att berätta om. Ett lotteri med nio vinster hade även arrangörerna ordnat, en vinst skänkt av Coop Forum som även sponsrat med goda nektariner, samt Kontex hade även bidragit med en vinst, vilket naturligtvis tacksamt mottagits.

Vi fick vara med om en utomordentligt välfylld resa med intressant innehåll och god mat. Extra trevligt ha några långväga medlemmar med på resan, ett par från Järfälla, Rimbo, Ursviken och Gammelstad.

Glada och nöjda medlemmar steg av bussen efter ca 13 timmar medlemsresa, 397 km i buss, som blivit av p. g.a. Björns, Eilas och Torbjörns gedigna organisation, förmåga att ta kontakter och fånga upp det som kan vara intressant förmedla oss.

Anna-Maria Persson

På birkarlarnas tid

av Arne Nordberg

"Konokas olmai, konokas olmai!" Nyheten löpte snabbt genom lappläget i marskvällens mörker. Främlingen, som nyss hade dykt upp, och som hade sin rajd så oskickligt lastad, var igen annan än "konungsmannen", konokas olmai, som han kallades på lapska, den svenske fogden nerifrån kustbygden. Lappfogden var ganska tidigt ute detta år. Han hade förstås hoppats, att han skulle komma före birkarlarna. Men birkarlarna fanns sedan ett par veckor i det stora läget uppe i Karesuando, där fyra lappbyar var samlade till marknad. Ett par pilskott från marknadsplatsen hade de slagit sig ner. Om dagarna höll man till hos birkarlarna och gjorde affärer, om natten festade man, helst i lapparnas kåtor. Ännu tycktes det vara långt till botten i birkarlarnas brännvinskaggar.

Men nu skulle det bli fart på birkarlarna i alla fall. Fogden ville de ju ha så litet att göra med som möjligt. Ännu för ett par mansåldrar sen hade de haft lapparna alldeles för sig själva, och alltjämt hade de svårt att finna sig i fogdens inblandning. Detta var i början av Gustav II Adolfs regeringstid.

Nästa morgon slog fogden och hans hjälpare upp sina stånd, och där dukade de fram, vad de hade med sig. Lapparna tassade tveksamt närmare. De tittade under lugg på fogden och varorna, som han ville byta mot deras egna. Fogden manade på. De måste fram med sina varor, allra först till skatten, som fogden skulle ta av dem. Äntligen kom en gammal gubbe dragandes med en renhud, men illa faren och utan allt värde. Då brusade fogden upp. Han kunde inte hålla sig längre. Men han kunde inte mycket lapska, och hans grova skällsord på svenska var bortkastade på gubben. Fogdens tolk fick förklara. Man ska inte tro, att man kan narra och håna kungens fogde. Han vet, vad han har rätt att få: bäverskinn och mårds skinn, skinn av björn och varg och räv och gråverk. Gärna tar kungen också emot fågel och torrfisk, renhudar, renkött och rentungor. Levande renar är också välkomna och skor och stövlar och korgar och fat av rötter. Men att lapparna låter birkarlarna i förväg köpa av dem det som kungen har rätt till, det är ett grovt brott. Fogden har lika bra varor att byta med som birkarlarna, och hans vikter och mått är pålitligare än dessa skojares. Hans priser är de, som kungen bestämt. Prima vadmal har han, rött och blått. Mjöl- och saltsäckar har han släpat hitupp, likaså järngrytor och silverbägare och bälten och spännen och ringar från Sveriges bästa guldsmeder. Ska hans fina lager förbli osålt och till stor del fördärvas? Nyss hade han i ett annat lappläge i stället för att få mottaga kronans skatt t.o.m. måst lämna en försumlig stackare en mjölsäck på kredit till nästa år! När tolken berättade detta, såg fogden, hur en lapp-

kvinnna ruskade på huvudet och log ett outgrundligt leende. Var det medlidande? Med fogden eller med den fattige lappen?

Det ena efter det andra kröp emellertid fram så småningom, allt hade inte birkarlarna fått byta till sig. Här kom en riktig drummel. I föl hade han smädat både fogden och kungen så fult, att fogden hade velat slå honom i järn. Men han drog sig. Mannen hade rykte om sig att vara en farlig trollkarl. I år var han nog så beskedlig. Han hade värdefulla skinn att leverera, och inte talade han smädligt heller. Men han stank lång väg av brännvin, och fogden misstänkte, att han inte orkade skälla för fyllan.

På eftermiddagen kom birkarlarna över till fogden. De var inte så storordiga som vanligt. De hade bara småhandlat med lapparna, sade de. Allting hade väl ändå icke blivit förbjudet för dem. Nu hade fogden kommit otroligt lägligt. Ville han skriva ut ett pass åt dem, så skulle de genast fortsätta sin resa över fjället till Västerhavet enligt sin gamla sed. — Ja, här i vildmarken måste till och med kungens fogde böja sig för birkarlarnas vilja. Men alldeles som de ville, skulle de inte få det. De fick lov att vänta med sin resa, tills fogden nästa dag hade fått rannsaka i en gammal rättssak, där de skulle sitta med i nämnden.

Efter ett par veckor var fogden äntligen resfärdig. Nu skulle det som han skrapat ihop, forslas ner till kusten, till Torneå. Bland annat var det en renhjörd på ett par hundra renar. Fogden gav order, att ett par unga pojkar från varje lappby skulle tas ut för att följa med hjorden och ta vara på kronans renar. Lapparna gjorde svårigheter, men till slut kom renarna dock i väg jämte lapppojarna.

Först dagen därpå bröt fogden själv upp med de övriga varorna. Han lyckönskade sig, att han hade skatteresans bekymmer och elände bakom ryggen. Men han bedrog sig. Inte mer än en mil från lappläget hade han kommit. Vad var det som låg mitt ute på älvens is? En av kronans bästa renar låg där död, utan yttre skador. Där låg en till. Där låg en tredje. Fogden förstod ingenting. Då kom en lapp åkande emot honom. Han berättade, att två ledare för litet hade blivit uttagna till renarna. De var för få att föra en så pass stor hjörd. Man hade bundit ihop en lång rad renar med ett rep om halsen, och tre av dem hade strypt sig själva.

När rajden var vid målet, hade åtta renhudar, som fogden hade låtit täcka över ackjorna med, blivit förstörda av väta och måste kasseras. I stället för de tre döda renarna tog fogden ifrån lapparna, som hade följt med transporten, tre av deras renar och "krönte" dem till statens egendom. Försumlighet och olydnad hos

lapparna måste bestraffas. Däremot kunde ju kungens fogde inte tänka sig, att han själv kunde ha på något sätt försummat sig och ha ansvar för olyckan.

Fogden fortsatte nu till Luleå, där han bodde. Sedan han hade hämtat sig efter sina strapatser, skrev han en klagosam berättelse om sin resa till själve Axel Oxenstierna. Denne hade några år tidigare blivit lagman över "alle Nordlanden". Kyrkoherden i Torneå och en bonde i Hertsön hade varit med fogden på resan. De satte ihop en reseberättelse, där de intygade, att allt, som fogden sade, var sant och riktigt. Och det är dessa skrivelser, som vi nu hört en del ur.

*

Vad var de där birkarlarna för några? Deras namn har ännu ingen kunnat riktigt förklara. Men de var själva bönder i kustbygden i Norr- och Västerbotten, som en gång i tiden hade börjat handla med lapparna. De hjälpte dem att bli av med deras fina skinn och andra varor och sålde dessa sedan vidare söderut. I utbyte fick lapparna varor, som de behövde — eller trodde sig behöva. Birkarlarna blev rikare än andra bönder, och så småningom fick de av staten svart på vitt, att de och deras ättlingar — men inga andra — fick handla med lapparna. Varje birkarl hade sina bestämda lappar, som han handlade med.

I Arjeplogs kyrka finns i sakristian ett föremål, som berättar om birkarlarnas makt på den tiden. Det är en krona i stil med en kungskrona, men bara av mässing. Kronan ska ha använts av birkarlarna. Om lapparna inte var lydiga och villiga, satte birkarlarna kronan på sitt huvud och skrämd dem till lydnad.

Birkarlen var länge lappens ende kung. Många birkarlar behandlade säkert sina undersåtar ganska väl. Man ville ju inte fördärva sin egen mjölkko. Och den rikedom, som de vann, använde de väl till det bästa för sin egen bygd. De odlade jord, födde upp boskap och fyllde sockenkyrkan med vackra skänker. Men birkarlarna hade fått sina förmåner av svenska staten för att lappmarkerna genom dem skulle bli fastare knutna till Sverige, och de motsvarade i längden inte förväntningarna.

Lappfogdar och andra ämbetsmän tillsattes, och birkarlarnas rättigheter minskades alltsedan Gustav Vasas tid. Men ännu i början av Gustav II Adolfs regering hade de inte givit spelet förlorat, som vi har sett. Då fattades ännu mycket, innan också Lappland blev ett den svenska lagens, rättvisans och ordningens land.

Avskrift ur "Norrbotten. Läsebok om vår hembygd."
av Yngve Åström. Utgiven 1951

Dörren

Tidigare var vi bosatta mitt inne i samhället vid väg 97. Vår lilla beaglehund Sussi var liksom matte i behov av motion. Vi brukade ta promenader upp mot berget bakom huset. Vi följde en gammal körväg som Haradsborna använt i hundratals år, för vandring upp till Stormyrarna för slåtter och bete. Här hade hästar transporterat fodret från myrarna och även timmer och ved från skogen. Berget har säkert under långa tider varit bebyggt. Både i tidig tid, då havet sträckte sig in över det som nu är fast mark. Jag hade mött på någon stuga, men också grundlämningar, när vi ibland lämnade körvägen och följde andra mindre stigar.

Nu var det vår, snön hade smält undan, skoterspår och skidspår var ett minne blott. Marken var fuktig, luften fylld av förruttnelsedoft, friskhet och förväntan inför sommaren. Vi tog av en ny liten stig och plötsligt var vi inne i en glänta. Gammelgräset var grått och nertryckt av snön, och se där var en grundrest. Här hade en stuga stått, här hade någon eldat i spismuren,

som nu var helt raserad. Lite längre bort stod några vinbärsbuskar. Mitt i gläntan låg en dörr i sin karm. Jag föste bort det gamla gräset och tog den i beaktande. Dörren hade 4 dörrspeglar, ett rostigt gammeldags dörrvred. Någon gång hade den varit målad i mild grön färg, men målarfärgen var mest flagor, och dörren var i stort sett grå. Dörren bara låg där, kanske var den en gång ett gediget hantverk, helt klart hade den skyddat människorna i huset. Jag kände ett starkt behov av att ta reda på dörren, och inte låta den ligga där ute i väder och vind.

Dess storlek var ett hinder för att bära hem den, och min man tyckte inte alls att min idé var bra.

Så vitt jag förstår så ligger dörren kvar där jag en gång fann den. Om nu ingen annan fått samma idé som jag, och som hittat några bärare att transportera ner den från berget. Jag tänker ibland på dörren, men jag sörjer den inte.

Eivor Lind

Norrbottensbor i Amerika

Norrbottens-Kuriren 28/11 1906

I en amerikansk tidning läses följande, vilket vi tar oss friheten att återge.

Union bank of Chicago, Skandinaviska banken, har beslutat att till sina aktieägare utbetala utdelning efter 6 procent per år, och med anledning härav är det oss ett nöje att meddela några upplysningar om denna bank och dess ämbetsmän.

Banken som är helt ny — den erhöll nämligen oktroj i april 1905 och började sin verksamhet den 1 maj samma år — har ungefär et hundratal aktieägare, där de flesta är svenskar, norrmän och danskar, men räknar också ibland sig flera amerikanska millionärer. Ämbetsmännen är Charles E. Schlytern, president, G. Hallbom, kassör, samt E. Hegstrom och F. A. Lindstrand vice presidenter.

Att bankens förvaltning ligger i vana och pålitliga händer, här märkts från första början. Ämbetsmännen är samt och synnerligen i besittning av lång och mångsidig erfarenhet som bankmän och har högt anseende såväl i finans- som affärsvärlden.

Charles E. Schlytern, president för Union Bank, föddes 17/1 1853 i Svartlå, Över-Luleå socken, Norrbottens län; genomgick Luleå högre elementarläroverk och tog studentexamen i Luleå 1871; emigrerade till Amerika i juli samma år och var anställd som järnvägs- och lantbruksarbetare 1871 – 1873; kom till Chicago på hösten 1873 och har haft olika sysslor som bokförare, "creditman" och bankkassör till 1901, då han började affärer som fastighetsmäklare och fortsatte därmed till i maj 1905, när Union Bank började sin verksamhet.

Gustaf Hallbom, kassör för Union Bank, föddes i Luleå 16/4 1865 och tillhörde en gammal Norrbottenssläkt. Emigrerade till Amerika 1879 och erhöi, efter en kort tids vistei i Lindsborg, Kansas, anställning på ett svenskt tidningskontor i Chicago, där han var expeditor i fem år. Blev sedan bokhållare och bankkassör och ägnade sig en lång tid åt fastighets- och lån-affärer,

innan han blev kassadirektör i Union Bank of Chicago.

Hallbom ägnade under en lång följd av år mycket tid åt svensk sång. Var medlem och förste tenor i Svenska Gleeklubbens sångkör 1892 - 1897 och var en av dem som genom outtröttligt arbete i sångens och svenskhetens tjänst åstadkom den oförgätliga sångarfesten i Chicago 1893 och sångarfärden till Sverige 1897. Det kan med rätta tillskrivas Hallbom att Carl Fredrik Lundqvist, John Forssell och Anna Hellström erhöi sina engagement i Amerika. Iden om Union Bank är också Hallboms och han var den förste som tecknade sitt namn på dess aktielista.

*

Gustaf Wilhelm Hallbom f 1865-04-16 i Luleå stad, reste till Amerika 1879.

Far: Bokhållare **Isac August Hallbom** f 1835-03-05 i Luleå stad, d 1877-01-23 i Luleå stad av organiskt hjärtfel och njurlidande. Han gifte sig 1:a ggn 1860-08-03 i Luleå stad med **Maria Gustafva Boman** f 1833-09-21 i Kusmark Skellefteå fs. d 1873-05-30 i Luleå stad av lungsot.

Gift 2:a ggn 1874-05-24 med Anna Helena Boman, till Nordamerika 1892-08-10.

Farfar: Fiskare, tullvaktmästare **Isac Hallbom** f 1802-04-18.

Farmor: **Maria Catharina Segerström** f 1801-09-22.

Morfar: Hornblåsare **Anders Gustaf Boman** f 1802-04-09 Kyrkostaden

Mormor: **Anna Maja Johansdotter Lindgren** f 1804.

Carl (Charles) Erik Schlytern f 1853-01-17 Svartlå sågverk Överluleå, till Nordamerika 1871-07-20.

Far: Handlare, inspektor, sågverksägare, patron **Carl Otto Schlytern** f 1823-04-02

Mor: **Anna Sophia Sjöding** f 1823-05-24

Familjen flyttade till Luleå stad 1864-10-25 och till Nordamerika 1872-07-15.

Familjeforskningen gjord av Eila Fredriksson

Almska skolan

Foto: Eila Fredriksson

Almska skolan är den äldsta bevarade skolbyggnaden i Bodens kommun. Den tillkom vid allmänna skolpliktens införande 1842.

Församlingen fick 5 år på sig att genomföra reformen, och det behövdes, för både pengar och lokaler saknades.

Åren 1846 - 47 byggdes skolan. Det var Per Nilsson från Vittjärn som hade lämnat det billigaste anbudet.

Skolans första lärare blev Richard Lindgren. Han tjänstgjorde åren 1847 - 1874.

År 1875 utsågs Nils Oscar **Alm** till kantor och folkskollärare i Överluleå fs. Han kom att verka i 48 år. Skolan har fått sitt namn efter honom. —————→

Nils Oscar Alm

Nils Oscar Alm f.1850-02-16 Basutjärn:1 Norsjö (AC) d.1923-12-23 Boden Bodens kbfd (BD) Klockare, folkskollärar Boden Bodens kbfd (BD) g.1875-01-14	Pehr Johan Jacobsson f.1815-05-18 Bastutjärn:1 Norsjö (AC) d.1898-03-28 Bastutjärn Norsjö (AC) Bonde Bastutjärn:1 Norsjö (AC) —g.1847-02-07	Jacob Johansson f.1790-12-12 Bjurträsk:1, Skellefteå (AC) d.1853-10-28 Bastutjärn:1, Norsjö (AC) Bonde Bastutjärn:1, Norsjö (AC) —g.1814-11-11 Anna Margreta Andersdotter f.1794-07-16 Bastutjärn:1, Skellefteå (AC) d.1874-03-02 Bastutjärn:1, Norsjö (AC) Bondhustru Bastutjärn:1, Norsjö (A	Johan Johansson f.1745 Norsjö:14, Skellefteå (AC) d.1811-10-08 Bjurträsk:1, Skellefteå (AC) —g.1774 Sara Andersdotter f.1750-02-28 Norsjö:13, Skellefteå (AC) d.1838-06-04 Bjurträsk:1, Norsjö (AC) Anders Jonsson f.1755-07-11 Norsjö:12, Skellefteå (AC) d. Bastutjärn, Norsjö (AC) —g.1793 Anna Greta Pehrsdotter f.1762-06-10 Falmark, Skellefteå (AC) d.1843-07- Bastutjärn, Norsjö (AC)
Johan Emil Alm f.1878-10-18 Boden Överluleå (BD) d.1963-07-21 Norr Mälarstrand 30 Kungsholmen (A) Kantor, lärare Forskare: Eila Fredrikss	Anna Lisa Lindström f.1820-10-16 Björknäs:1 Norsjö (AC) d.1901-09-08 Bastutjärn Norsjö (AC) Bondhustru Bastutjärn:1 Norsjö (AC)	Nils Mattsson-Lindström f.1790-11-19 Björknäs:1, Skellefteå (AC) d.1858-08-08 Björknäs:1, Norsjö (AC) Nybyggare, sockenskrivare Björknäs —g.1815-06-26 Sara Gretha Jacobsdotter f.1791-07-16 Norsjö:8 ½, Skellefteå (AC) d.1868-09-20 Björknäs:1, Norsjö (AC) Björknäs:1, Norsjö (AC)	Mattias Jonsson f.1753-01-26 Norsjö:5, Skellefteå (AC) d.1846-09-03 Björknäs:1, Norsjö (AC) —g.1781 Lisa Nilsdotter f.1751 Granträsk:13, Burträsk (AC) d.1841-10-13 Björknäs:1, Norsjö (AC) Jacob Zakrisson f.1762-04-02 Norsjö:9, Skellefteå (AC) d.1839-12-09 Norsjö:8, Norsjö (AC) —g.1788 Cathrina Jonsdotter f.1764 Norsjö:5, Skellefteå (AC) d.
Sara Ask f.1845-12-18 Bjurträsk:2 Norsjö (AC) d.1917-02-16 Boden Överluleå (BD) Boden Överluleå (BD) g.1875-01-14	Johan Andersson-Ask f.1815-08-13 Bjurträsk:2 Norsjö (AC) d. Bonde Bjurträsk:2 Norsjö (AC) —g.1839-12-26 Sara Helena Rehnberg f.1813-08-12 Abborrträsk Arvidsjaur (BD) d.1894-07-24 Bjurträsk Norsjö (AC) Bondhustru Bjurträsk:2 Norsjö (AC)	Anders Johansson f.1782-03-24 Bjurträsk:1, Skellefteå (AC) d.1840-05-18 Bjurträsk:2, Norsjö (AC) Bonde Bjurträsk:2, Norsjö (AC) —g.1812-12-26 Anna Margareta Olofsdotter f.1791-11-06 Gransjö:1, Lycksele (AC) d.1868-01-19 Bjurträsk:2, Norsjö (AC) Bondhustru Bjurträsk:2, Norsjö (AC) Anders Johansson-Renberg f.1765-10-27 Abborrträsk:1, Arvidsjaur (BD) d.1847-06-13 Abborrträsk:3, Arvidsjaur (BD) Klockare, kronobonde Abborrträsk:3 —g.1795 Marta Jonsdotter f.1773-10-01 Ersmark:7, Skellefteå (AC) d.1848-10-22 Abborrträsk:3, Arvidsjaur (BD) Bondhustru Abborrträsk:3, Arvidsja	Johan Johansson = 16 Sara Andersdotter = 17 Olof Jonsson f.1754 Norsjö, Skellefteå (AC) d.1820 —g.1789-02-22 Anna Johansdotter f.1760-08-11 Kalvträsk (Villvattnet:10), d.1831 Gransjö, Lycksele (AC) Johan Andersson-Renberg f.1737-08-02 Abborrträsk, Arvidsjaur (B d.1829-02-19 Abborrträsk:1, Arvidsjaur (B —g.1763-04-05 Kierstin Jonsdotter f.1742-01-14 Östanbäck, Skellefteå (AC) d.1822-10-29 Abborrträsk:1, Arvidsjaur (B Jon Johansson f.1742-10-05 Ersmark:7, Skellefteå (AC) d.1827-07-12 Ersmark:7, Skellefteå (AC) —g.1772 Margretha Andersdotter f.1749-07-25 Böle:2, Skellefteå (AC) d.1831-12-07 Ersmark:7, Skellefteå (AC)

Rapport från medlemsmötet

Ordförande hälsade medlemmarna välkomna, beklagade att utannonserad föredragshållare, Kirsten Basma, lämnat återbud p.g.a. att hennes make avlidit. Berthill Munkestam hade sammanställt ett kåseri om uppväxttiden som rännstensunge i Gamla stan i Stockholm. Ett utdrag av "Boken som aldrig blev skriven". Med detta förklarade ordf. majmötet för öppnat och lämnade ordet till Berthill.

Gamla stan var, under 1930-40 talet, tätt befolkat med 12 000 innevånare, varav stor del var barn. Deras lekplats var de smala gränderna och små torgplatser. I varje gränd fanns lokala hantverkare och småföretagare, vars verksamhet ungarna betraktade och gav dem insyn i, bagaren kunde ibland dela ut påsar med kaksmulor. Barnens revir utökades i takt med stigande ålder och att miljön hade historiska anor från flera hundra år tillbaka hindrade inte uppfinningsförmågan att skapa lekar, en del kanske inte helt ofarliga. Utanför Storkyrkan fanns Junitäppan med 2 sandlådor och även söndagsskola. Senare fanns Hemgården en ungdomsgård där Storkyrkopojkarna samlades till olika aktiviteter. Att som lite äldre finna möjligheter att tjäna en slant var också vanligt och sätten kunde variera, allt från att bära hem julgranar, plocka kottar i Saltsjöbo och bära ved i staden. Berthills barndomsmiljö skiljer sig en hel del från den miljö de flesta landsortsbor är bekant med. Avslutning skedde genom uppmaning om att skriva ner var och en sina erfarenheter och minnen och att lämna dom vidare till kommande generationer.

Sedan var det kaffepaus med Stina Elmings goda hembakta, Lars, Inger och Barbro svarade för dukning och servering. Efter kaffet skedde dragning av besökslotteriet, Eva Rönnlund blev den utvalda med lottnr 14. Dragning av vinst i mattlotteriet gick till nr 44 som var Anna-Maria Persson.

Dagordningen behandlade årets storstädning av Råbäcksgården, Hembyggsdagarna med Öppet Hus och loppis på Råbäcksgården, Medlemsresan, Skördefesten, Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma i Falköping och motionerna till stämman och Kulturhusens dag, som tyvärr inte kan genomföras av BÖFF.

Föreningarna i Norr-och Västerbotten har gemensamt nominerat Anna Lövgren från Jokkmokk till förbundsstyrelseledamot inför riksstämman.

Ordförande tackade Berthill Munkestam, samt alla närvarande medlemmar som medverkat till att mötet, trots att planerat program inte kunnat genomföras, blev en trevlig sammankomst. Mötet förklarades avslutat.

Nordligaste representanten, Björn Fredriksson Boden Överluleå ForskarFörening, och sydligaste, Roger Lönnebjör Skånes Genealogiska Förbund.

Rapport från riksstämman

Ordförandekonferensen och stämman avhölls på Falköpings Stadsteater, där var även alla föreläsare, studieledare- och redaktörskonferensen på Hotell Falköping. Alla utställningar var i Frejahallen, så det blev lite spring mellan platserna.

Hela fredagen var vi sysselsatta med ordförande- och redaktörskonferens. Tycker att det handlade alldeles för mycket om webbtidning och därmed för lite papperstidning. Däremot var besöket på Svärd & Söner Tryckeri intressant!

Invgningen började med Mössebergs musikkår utanför Frejahallen och sedan höll kommundirektör Christina Josefsson ett kort anförande och förklarade släktforskarlagarna öppnade.

Riksdagsman Lars Elindersson var ordförande på årets riksstämma. Han ledde förhandlingarna i ett snabbt och smidigt tempo. Tiden var avsatt från kl 13.00 - 16.00, men vi var klara redan kl 15.00.

Vi behandlade samtliga motioner på vårt (BÖFF:s) föreningsmöte i maj, och det beslut som medlemmarna då tog, blev detsamma som riksstämman beslutade. Motion nr 3 som handlade om reseersättning för riksstämmombud, och var inlämnad av StorStockholms Genealogiska Förening, var det enda som voterades med handuppräknning. Beslutet blev enligt förbundsstyrelsens förslag.

Tre i förbundsstyrelsen hade avböjt återval. Nya blev Anna Lövgren Jokkmokk, den nordligaste ledamoten, Sonja Sahlén Örnköldsvik och Birger Bergenholtz Kristianstad.

Det var många intressanta föredragshållare, men det fanns ju ej tid för detta. Gull-Maj Lindströms "Förr fanns det oäkta barn" och Dick Harrisons "Sanningen bakom Arn" hann vi med. Båda mycket intressanta! Synd att vi inte hann med kyrkoherde Folke Elbornssons gammaldags husförhör!

Stig Östenson Osby fick Victor Örnbergs Hederspris 2009.

Björn och Eila Fredriksson

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna i föreningen

				medl.nr.
Ulla Wiklund	Grundgatan 18	932 35 Ursviken	0910 - 327 01	787
Ulrika Rehnberg	Hermelinsgatan 4 A	961 73 Boden	073 - 844 38 75	788
Astrid Björklund	Dalmarksvägen 9, Brändön	975 97 Luleå	0920 - 742 57	789
Bernt Rutström	Tempelbacken 6	961 24 Boden	0928 - 104 18	790
Ingrid Schödin	Köpmangatan 34 D	861 31 Timrå	060 - 57 80 12	791
samt "nygamla" medlemmarna				
Kerstin Larsson	Olofsvägen 21	955 31 Råneå	0924 - 107 03	123
Donald Sundh	Grangatan 25	961 37 Boden	070 - 341 30 16	358
Marie Drake	Gammelbyvägen 57 A	961 42 Boden	0921 - 600 84	722
Åsa Lundmark	Lilla Nygatan 3 C	961 31 Boden	0921 - 547 11	727
Pia (Margareta) Lind	Erikslundsgatan 29	961 67 Boden	0921 - 103 72	729

Adressändringar

Rickard Pahlsson	Santasaari 23	953 95 Nikkala	0922 - 230 13	206
Ture Engström	Kyrkgatan 35, 2:6	961 35 Boden	073 - 847 53 58	361

TACK

Ett varmt tack från BÖFF:s styrelse för alla de gåvor och bidrag vi fått:

Anita Hollström	Boden
Anita Johansson	Boden
Annika Nordmark	Boden
Carina Schylander	Boden
Christina Viklund Börjesson	Jonsered
Ebba Loräng	Boden
Eva Pettersson	Boden
Gunnar Hansson	Boden
Göran Ekebjär	Falun
Ingrid Bergman	Harads
Kerstin Lehto	Boden
Lars-Erik Svahn	Boden
Leif Lindmo	Boden
Linnéa Westerberg	Boden
Sally Sundbom	Boden
Svante Näslund	Boden
Waldemar Berggren	Boden
Valdemar Gustafsson	Boden
Ingvar och Margoth Nordström	Boden
Coop Forum	Boden
Kontex	Boden

samt till de som gett bidrag i Internet/mikrokort-sparbössan och skänkt "loppisprylar".

BÖFF

gratulerar dessa medlemmar
som fyllt jämna år under det
andra kvartalet år 2009

Annica Hääljärvi	Boden
Eivon Renberg	Boden
Gun Nilsson	Boden
Gunn Hedersson	Boden
Gurli Lönnebjör	Helsingborg
Kerstin Andersson	Boden
Lisbeth Spogardh	Alingsås
Lottie Rasmussen	Boden
Monika Nilsson	Boden
Sonja Wikman	Luleå
Stig Hellström	Luleå
Stig Ohman	Boden

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning
retur med den nya adressen till:

B Föreningsbrev

Boden Överluleå
ForskarFörening
Boden-ANAN
Idrottsgatan 2 D
961 64 Boden

Studieprogram hösten 2009

Cirklar att längta till!

Här ser du några studiecirklar SV erbjuder.

Finns det du längtar efter inte med? Prata med oss på SV så går det kanske att ordna!

Data

Nybörjarkurs.
Nybörjare, med start från noll.

Grundkurs.

För dig som kan grunderna och längtar efter mer.

Bildredigering.

Grunden i bildbehandling. Photoshop.

Gör din egen hemsida.

Hur du upprättar en hemsida.

Bokföring nybörjarkurs.

Hantverk

Silverkonst.

Lär dig göra silversmycken.

Emaljera på silverlera.

Sätt färg på silvret.

Skapa med glasfusing.

En ny typ av fusat glassmycke.

Knuttimring.

Praktiska övningar i Rund- eller Blocktimring.

Textilslöjd..

Musik

Gitarr - nybörjarkurs.

Gruppundervisning.

Lär dig noter.

Nybörjarundervisning.

Replokaler för musik.

Vi har replokaler i armens musikkårs gamla lokaler.

Hälsa/personlig utveckling.

Värkstaden.

En mötesplats för människor med värkproblematik.

Pepp-grupp.

Lär dig att nå personliga mål.

LCHF-kost.

En guide till hälsa och viktkontroll.

Mindfulnesssträning.

Ett förhållningssätt till livet.

Trädgårdskunskap

Skogskurser

Språk

Släktforskning

GPS-Navigering

Båtförarintyg

Jakt/Fiske

Hembygdshistoria

Digitalfoto

Matlagning

Akvarellmålning

Solvärme

Studieförbundet
Vuxenskolan

Almgatan 4, 961 64 Boden, Tel: 0921-171 90
Nygatan 11, 972 32 Luleå, Tel: 0920-893 20
E-post: boden@sv.se - lulea@sv.se
www.sv.se/boden-Lulea

